

AZ AMATÖR

V. évfolyam. 20. sz.

1908. október 31.

Megjelenik havonta kétszer.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VII., Baross-tér 15.
Telefon 94-49.

15.

: KODAK : **BROMEZÜST-PAPIROS**

elismerten a világpiac legkiválóbb papirosa

KONTAKT-MÁSOLÁS és NAGYÍTÁSOK
céljaira a következő fajták:

„PLATINO-MATT“ } mérsékelt és igen érzé-
„PERMANENT“ :: } :: keny fajtában. ::
≡≡≡ „ROYAL“ antikban és fehérben. ≡≡≡

Művészi célokra különösen alkalmasak.

„VELVET“ Uj fajta gyengénfénylő felülettel.
≡≡≡ „NIKKO“ Fényes felülettel. ≡≡≡

Mindenütt kaphatók. :: Árjegyzék ingyen és bérmentve.

: KODAK :

Gesellschaft m. b. H.

WIEN, I., Graben 29.

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

HOLLÓS J.

cég készítményeit

URI FEHÉRNE MÜBEN
férfi és női divat-, vadász-,
sport- és utazási-cikkekben

a legkiválóbb izlés, megbiz-
ható elsőrangú minőség és
∴ jutányos ár jellemzi ∴

Vidéki megrendeléseket — egész fér-
fikelengyéket — gyorsan és pontosan
bonyolít le.

∴ Egyedüli raktár: ∴

Budapest, V., Dorottya-u. 10.

TELEFON-SZÁM 33 — 50.

A cégnek fióküzlete nincs.

∴ ALAPÍTÁSI ÉV 1867. ∴

Szabadalom !!

Szabadalom !!

Nyoma sincs a füstnek.

Füsteltávolítás nélkül több felvétel

Súly 600 gr.

egymás után

Súly 600 gr.

Füstmentes „REMBRANDT“-zseb-villanó-készülék.

Tessék — e hirdetésre hivatkozva — képes ismertetést kérni! Ingyen.

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9—11.

Herbststrasse 1.

Fénykép-kiállításokra díjpályázatokra, valamint
művészi másolatokat és nagyításokat ajándékozási célokra is

Diszkréció!

az összes foto-eljárások szerint mérsékelt áron,
 kifogástalan kivitelben pontos időre készít el:

Labori-laboratorium :: BUDAPEST ::
 V., Váci-körút 15.

Pontosság!

József főherceg
 Ő cs. és kir. Fensége
 kamarai udvari szállítója.

Legrégibb és legnagyobb
 üzlet e... szakban ...
 Alapítva: 1878.

Pejtsík Károly

FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE

Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. sz.
 Városház-utca 1. (Standard palota.)

Ajánlja minden a fényképezési szakmába
 vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

IV., Városház-utca 3—5. szám alatt

▲▲ MŰTEREM KIZÁRÓLAG ▲▲

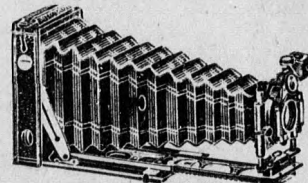
AMATŐR CÉLOKRA

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a
 ▲▲ legnagyobb készséggel. ▲▲

„Rietzschei-Linear“

„Rietzschei-Clack“

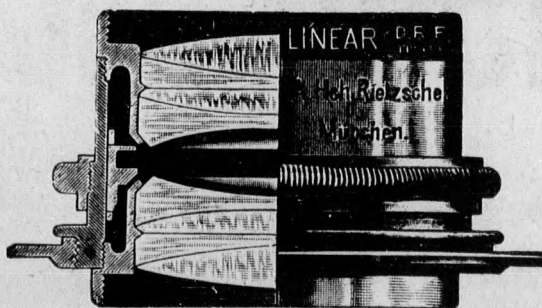
„Rietzschei-Tip“

:: Rietzschei ::
 legújabb, 51. számú árjegyzéke
 :: megjelent ::
 kívánatra ingyen és bérmentve!

Képviselet Magyarország-
 Ausztria részére:

GEORG JAHN WIEN
 Sechsschimmelgasse 7.

„AZ AMATŐR“ bekötési táblája

(préselt bőrutánzatu angol vászon az uj cimlaprajzzal)

az 1908. évi és régibb évfolyamokhoz 3 korona.

Bérmentve!

Bérmentve!

Megrendelhető „AZ AMATŐR“ kiadóhivatalában.

AZ AMATŐR

3000 koronás

nagy díjpályázata

Bejelentési és beküldési határideje

1908. dec. 31.-én jár le.

A pályázat titkos (jeligés). ☒ A kiállítás nyilvános. ☒ Felvételi zsüri nincs. ☒ Minden beküldött kép ki lesz állítva. ☒ A 3000 korona értékű díjakon és okleveleken kívül minden kiállító művészies kiállítású emléklapot kap. A képek legkésőbb december 31-ig jelentendők ☒ és küldendők be. ☒

Résztvehet „Az Amatőr” minden előfizetője.

Füüdő kacsák
Kovács Ferenc, Budapest

Nyári nap

Dr. Robert Reininger, Wien

Tanulmány

Leontine Hammerschlag, Wien

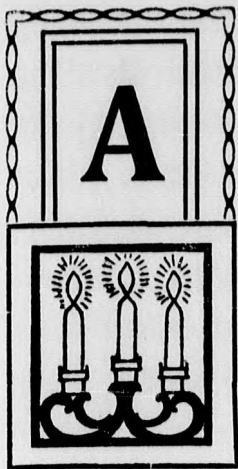

Hamburgi fleet

Dr. Robert Hoffmann, Wien

művészi fényképezést ma már joggal sorolhatjuk a művészetek közé. Néhány évvel ezelőtt heves és hosszadalmas viták folytak e kérdés körül. A harc a fotoművészet hirdetőinek győzelmével végződött.

A művészi fényképezésnek három főkélléke van: a tárgy helyes megválasztása, annak művészi felfogása és a tökéletes technikai kivitel; ugyanazon tényezők működnek tehát közre, mint a szépművészetek egyéb ágainál: az invencio, a megkomponálás és az egésznek technikailag is művészi feldolgozása. Minden műfaj képviselve van a fotográfiában. Készíthetünk táj- és arcképet, zsánert, csendéletet, továbbá különféle dekoratív jellegű képeket, fejléceket, ex-libriseket és mindezeknek számtalan különféle válfaját.

A fényképezésnek egyik, kétségtelenül legfontosabb ága a hivatásos arcfényképezés. Az első hivatásos fényképezők a miniatürfestők közül kerültek ki. Vérteli művészek voltak és amit a kamarával alkottak, magán hordozta átérzett és kifejlesztett művészetük jellegét.

Nemsokára azonban káros fordulat állott be e téren. A szakfényképezők soraiba, ahol eddig kizárólag művészberek foglaltak helyet, tanulatlan és tudatlan kalmár és üzletemberek hatoltak. Az arcfényképezés iparrá sülyedt. Természetes és érthető tehát, hogy a jövevények „alkotásai“ feltűnően silányak voltak elődjeik műveihez képest. A közönség nem vette észre a szomorú változást és felült. Végül jött a retus és a szépen indult arcfényképezés művészi elemeinek utolsó nyomai is végkép eltűntek és itt kezdődik a még ma is uralkodó izléstelen és természetellenes, porcellán-sima arcképek szereplése.

Sajnálatos jelenség, hogy Magyarországon a fotoművészet összes ágai közül egyedül az arcfényképezés nem tudott kiemelkedni ósdi és elavult modorosságából* és nem vetette le üvegházi cafrangjait, — dacára annak, hogy kiváló műkritikusaink közül már többen és több ízben emelték fel szavukat hivatásos fényképezőink ellen. A magyar amatőrök művészi folyóirata „Az Amatőr“ külön számokat szentelt Németország két legkiválóbb fényképező művészenek, Nicola Perscheid** és Rudolf Dührkoop** műveinek bemutatására és az egyes képek méltatása közben a magyar „hivatásosakhoz“ fordulva ismét inti őket: . . . Vessék le az üvegházi lim-lom, „plein-air-tető világitás“, konvencionális pózok, világitások és főleg a rettenetes retus ter-

* Az utóbbi időben e tekintetben is némi haladás — tehát javulás — mutatkozván a figyelmet érdemlő cikk abszolút elitélő kijelentéseivel csak részben azonosítjuk magunkat. — A szerk.

** „Az Amatőr“ 1907, 6. sz. és 1908, 7. sz.

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg. :

mészetellenességeit. Vagyis térjenek vissza az egyedüli igazsághoz a szép természetességhez. Ugyancsak az üvegházi fényképezés ellen szállott sikra az igazságnak felejthetetlen bajvivója, *Tóth Béla*, valamint *K. Lippich Elek* is. Mindnyájan ugyanazt a három dolgot kárhoztatják, ami a hivatásos fényképezőt a Kodak-csettegető amatőrtől megkülömbözteti, mondván: pokolba a banális atelié-lommal, a pozitúrázással meg a retus lélekölő ember-telenségével.

* „És hiába küzdöttek mindnyájan. Az eredmény egy — immár nem létező — szaklap hasábjain megjelent, állításaiban hamis, védelmében erőtlén, művészi érzésben és gondolkozásban szegénynél is szegényebb, minden haladást vadul ellenző meddő és sekélyes vitasorozat volt. És e vitában résztvettek Magyarország *legnagyobb üzemmel bíró* szakfényképezői, akik féltékeny konzervativizmussal védelmezték az amatőr *Tóth Béla* támadásai ellen művészietlen hazug alkotásuk színhelyét, a minden károsított lim-lommal tele műterem mai berendezését.

És ugyanily görcsös igyekezettel kapaszkodtak bele művészetük egyetlen mentsvárába a laikus nagyközönségnek beadott retusba is. De-hogy is lehet őket ennek a felesleges, inartisztikus, hazug és karaktert ölő haszontalan mesterkedésből kigyógyítani. Aki megkísérli, az vagy bolond, vagy tudatlan kontár, aki sarlatanizmusában elég vakmerő egy kipróbált, évtizedek óta oly fényesen bevált és hatásos művészi eszközt, mint amilyen a mindeneket kinyaló retus, — leszólni, sőt annak elvetését, mellőzését sürgetni. És így fényképezőink nem hiába vonultak fel teljes számban lomtárukból előszedett, elavult szu- és rozsdáette érveikkel vértzetten a porondra, hogy megvédjék egyetlen, az amatőröktől e még el nem hódított büszkeségüket: a *retust*.

Főérvüket kell még csak megemlítenünk és az sem művészi. Ámde respektálandó lenne, ha igaz, mert kenyérérv. A közönség izlése. Hogy t. i. a megrendelő „visszadobná“ a kinyalatlan, retus nélküli képet.

Ime mi történik külföldön. Akad Hamburgban egy művészi izlésű, erős egyéniségű bátor szakember, aki az ottani nagy amatőrök hatása alatt a kis, szegényes külvárosi műteremben nevelkedik, izmosodik és mikor már „tud“, nagyot gondol és kidobja műterméből a sok lim-lomot, befedi szőnyeggel műtermének üvegtetőzetét és csinál a műterméből rendes lakószobát, valószínű, természetes világítással, valódi butorokkal, kényelmes karosszékekkel, intim szögletekkel. A falakat pedig beakasztja képekkel. És ebben a szobában kezd *Dührkoop* fényképezni. A szobában mindaddig, míg a modell magát teljesen otthonosan nem érzi, mi sem árulja el a

* „Az Amatőr“ 1906. 21. sz.

fényképezési „kinzókamarát“. Csak ekkor hozzák be a fényképező gépet és míg mester a modellel beszélgetve gusztálja, asszisztense megfelelő személyzettel gyorsan beállítja, világítja a modellt és egynéhány pillanat múlva, míg az arcban a beszélgetés előidézte kifejezés teljesen meg van még, gyorsan megcsinálja a felvételt.

A modell most önkéntelenül is pózt változtat, mely — miként az előbbinél nem állván kényszer hatása alatt — természetének megfelelő lesz. Az asszisztens viszont a gép helyzetét változtatja ismét, gyorsan. Beállít, exponál és kész a második felvétel. A modell feláll. Valami leköti figyelmét, megáll előtte. Megfigyelik és ha helyzete tetszik, egy-két perc múlva már meg is van rögzítve. És így készíti Dührkoop mester 10—15 perc lefolyása alatt 8—10 felvétel-vázlatát, melyből 1—2 mindig olyan, mely az illető modell egyéniségének tükrö, szóval hü. Ezek kerülnek azután csak kidolgozás alá. És hogy Dührkoop mester a retusnak esküdt ellensége és csak a hibák kijavítására használja fel azt, az elmondottak után kiemelni felesleges.“

A fotográfia reformját azonban az amatőrök és a liberális hivatásosak egymagukban nem vihetik keresztül. Mulhatlanul szükséges ehhez az is, hogy mielőbb és általánosan utat törjön magának mindenütt az a felfogás, hogy *a fénykép, amely nélkülözi a művészies jelleget, méltatlan arra, hogy falra kerüljön.* Ahhoz azonban, hogy e törekvések talajt is nyerjenek, szükséges az, hogy minél szélesebb körökben támogassák, hogy eltérjenek a régi állásponttól, amelyet még egyébként művészi izlésű emberek is elfoglaltak és — a saját fényképükkel szemben ne azt kívánják, hogy a kép „előnyös“ legyen, hanem követeljenek életet, igazságot, karaktert. A művészi arcképek becse leköti a műveltség magasabb színvonalán álló emberek érdeklődését, de a nagy tömeg nem ismerve fel a különbséget, inkább a régi, előnyösen „szép“ képet kívánja.

A közönség, amint fényképét megkapja, nem a művészi arcképekkel hasonlítja össze, nem a hűséget keresi, hanem azt nézi, vajjon van-e oly tiszta, oly világos és mindenekelőtt „oly szép“, mint aminőket látni eddig-elő szokott.

A hozzánk közelálló személyek arcképe olyan tárgy amit gyakran szeretettel szoktunk megtekinteni. Legyen ez minél értékesebb és művészibb! Ha a fényképező alkotásait valóban ez a szellem hatja át, akkor munkáját meg is fogják, mert meg kell becsülni és nincs messze az idő, midőn a fényképezés nagymestereinek alkotásait épp úgy fogják gyűjteni és értékelni, mint a metszeteket és a grafikai műveket.

A modern, művészi arcfénykép megteremtése sem nem divat, sem nem társadalmi szükséglet, hanem egyéni szükséglet, aminek etikai és kulturális jelentőségét hazgoztatni felesleges. . . .

A művészi
arcfénykép.

II.

Az ilyen, néha több centiméter vastag üveglemeznek kis darabokra vágása sem megy olyan könnyen, mint gondolnók. A gyémánt- vagy acélcsúcs csak csekély repedést okoz az üvegben; ezt a repedést kell azután az üveg tulsó lapjára ügyesen alkalmazott kalapácsütésekkel úgy vezetni, hogy a kívánt formát megkapjuk. A szögletes üveglap sarkait vagy ily módon, vagy erre való fogók segítségével letördelik, úgy, hogy az üveglap megközelítőleg kör alakú lesz. Természetesen a kör alak annál több kívánni valót hagy hátra, mennél vastagabb az üveglap. Az így előkészített lapokat már most szurok és sellak keverékével pénztekercs módjára 15—20 cm. hosszú rudakká ragasztják össze. Majd e rudakat vízmentesen forgó smirgelkorongon kézzel addig görgetik, míg nagyjában henger alakot ölt. Ezt a munkát rendszeren inasok végzik, a kik rövid idő alatt annyira betanulnak, hogy a ragasztó anyag feloldása után széteső egyes üvegkorongok az ideális kör alakot nagyon megközelítik. Ezután kezdődik a voltaképpeni csiszolás.

Az üveglencsék csiszolása.

(Sorozat).

Irta: Dr. Tafner Vidor, Besztercebánya.

Az egyes korongokat szurok és sellak keverékével 4—5 cm. hosszú keményfa botocskákra ragasztják. A homorú lencsék csiszolása ezzel meg is kezdődik, a domború lencsét azonban előbb formába csiszolják. Ugyanis az üvegkorong nagyon hamar eltorzítaná a csiszoló csészét, azért először vízszintesen forgó, a lencse görbületi sugarának megfelelő mély, körkörös csatornákkal ellátott smirgelkorongon megközelítőleg domborúra csiszolják. (1. kép). A további csiszolás függőleges irányu gyorsan forgó tengelyre erősített „csészék“-ben történik. A gyűjtőlencse csészéje természetesen homorú, a homorú lencséé pedig domború. A csészére vízzel, vagy petrolummal megnedvesített csiszolóport tesznek s a lencsét a rajta levő botocska segítségével, a gyorsan forgó csészében, mérsékelt nyomással, ide-oda mozgatják (2. kép). A csészék anyaga öntöttvas, a kisebbekké sárgaréz, vagy vörösréz. Csiszolópornak vagy kvarcport, vagy smirgelport használnak, a mint azt az üveg anyagának keménysége és más tulajdonságai éppen megkívánják, a csiszolást azonban mindig smirgelporral végezik be. Először durva smirgelporral csiszolják a lencsét, majd mindig finomabbal. A finomabb smirgelport a durvábbtól mindig iszapolással választják el. A legfinomabb smirgelpor körülbelül egy óránál is tovább marad lebegve az iszapoló edény szélén, míg ujjaink között elmorzsolva nem érezzük érdességét; az egyes smirgelszemcskék nagysága 2—3 μ között váltakozik. A közepes finomságú szemcskék nagysága 25—30 μ , a durvábbaknak átlagos átmérője pedig 0.1—0.2 mm. Csiszolás közben a lencse természetesen nem átlátszó, hanem érdes, homályos felületű. Mennél finomabb porral csiszolják, annál inkább veszít érdességéből és a legfinomabb smirgellel való csiszolás után gyengén áttetsző lesz.

Smirgelporral hiába csiszolnók tovább a lencsét, átlátszóvá nem lenne soha. Hogy a lencse felülete a homályosságát elveszítse, vasoxiddal kell a csiszolást folytatni. A vasoxiddal való csiszolást „fényesítésnek“-„polírozásnak“ nevezik. A vasoxid párizsi vörös, vasviola, polir-rusch, caput mortuum néven fordul elő a kereskedésben s nem egyéb, mint tiszta vasrozsa. Fényesítésre nem alkalmas akármelyik fajtája; erre a célra rendszeren vasoxidammonia hevítése útján szokás előállítani. A használható vasoxid egyes szemcskéi átlag 1—2 μ átmérőjűek.

A fényesítés az optikus legnehezebb munkája. Fényesítés közben kapja meg a

lencse végleges görbületét. A fényesítés ugyanolyan csészékben történik, mint a csiszolás, de a csésze belseje többféle keménységű gyantából és sellakból készült keverékkel van kitölve, hogy a lencse a fémcsészével ne érintkezhesse. A csiszoló vasoxid a gyanta felületén megtapad s az erősen reányomott lencse felületéről, a csésze gyors forgása következtében az érdesség utolsó nyomát is lecsiszolja és a lencse átlátszóvá válik. Egy 6—8 mm átmérőjű lencse fényesítése körülbelül $\frac{3}{4}$ óráig tart. Csiszolás és fényesítés közben folyton ellenőrzik a készülő lencsét, hogy az alakja megfelel-e az ideális gömbfelületnek. Az ellenőrzés az ú. n. *Fraunhofer*-féle próbalencsével vagy a „sphaerometer“-rel történik (3. kép). A próbalencse a készülő lencsével azonos görbületű sugarú, de ellentett görbületű síkdomború, vagy síkhororú lencse. Ennek a felülete az ideális gömbfelülettől mérhetőleg nem különbözik. Ha a készülő lencse görbületű sugara nem azonos a próbalencsével, akkor, ha a két lencsét egymásba helyezzük, a két felület nem fekszik szorosán egymásra s ennek eredményeképp a két lencse között a szivárvány színeiből összetett, körkörös gyűrűk mutatkoznak. Ezek az úgynevezett *Newton*-féle színgyűrűk. A fényesítést addig kell folytatni, míg a színgyűrűk határai teljesen elmosódnak s végül határozatlan, szürkés fátyolba oszlanak. Ekkor a két gömbfelület teljesen egymáshoz simul.

Csiszolás közben természetesen a csészék is együtt csiszolódnak a lencsével s lassan eltorzulnak. Ezért a fényesítő csészét minden két-három lencse elkészítése után ujjal cserélik föl, a régin pedig smirgelporral csiszolnak tovább. Mindig durvább porral való csiszolásra használják a csészét, míg végre újra kell fúrni. A csészéket matematikai pontossággal működő gép segítségével fúrják. A gép vázlatát és működését a 4. rajzon láthatjuk.

Három-négy centiméternél nagyobb és 0,5 cm-nél kisebb, kis görbületű sugarú lencsákat (például a mikroszkóp tárgylencséjének homloklencséje) egyenként szokták csiszolni. Az 0,5—3 cm. átmérőjű, nagy görbületű sugarú lencsákat, még pedig a hororúakat és domborúakat egyaránt, többsével szokás egyszerre csiszolni. E végből a lencsákat egy nagyobb csészére ragasztják s így csiszolják és fényesítik valamennyit egyszerre (2. kép).

Az optikai eszközök összeállításában ritkán van szükség olyan lencsére, a melyeknek mindkét felülete egyazon görbületű sugarú. A sík-domború, vagy sík-hororú lencsék síklapját, 5—10 lencsét egyszerre, súroló mozgást végző gép csiszolja a lencsére. A gép maga a 2. kép előterében, működésének vázlata pedig az 5. rajzon látható.

Ha már most az említett munkálatokat a lencse mindkét oldalán elvégezték, akkor a lencse teljesen átlátszó és készen van arra, hogy 2—3 más lencsével együtt egy optikai lencserendszerbe foglalják.

A lencsék ugyanis egymagukban nem használhatók, mert az u. n. lencsehibák a képet annyira eltorzítják, hogy a képből az eredeti tárgy mivoltára következtetni alig lehet. E lencsehibák legfontosabbika a gömbi és a színi eltérés.

A gömbi eltérés abban áll, hogy az egy pontból kiinduló sugarak áthaladván a lencsén, nem egyesülnek újból egy pontban, hanem azoknak a sugaraknak az egyesülési helye, a melyek a lencse középső övén haladtak át, távolabb lesz a lencsétől, mint azoké, a melyek a lencse szélén haladtak át (6. rajz). Minthogy ilyformán a pontból kiinduló sugarak annyi pontban egyesülnek a lencse mögött, a hány egyközéppontú kör képzelhető a lencse felületén, természetes, hogy bárhova állítsuk is a kép felfogására való ernyőt, a pont képét egyetlen pont és végtelen sok szórás kör fogja alkotni, tehát

a kép homályos lesz. A gömbfelülettől függő eltérés általánosságban véve annál nagyobb, mennél nagyobb a lencse görbülete, azaz mennél jobban megközelítik a fél-gömböt a lencsét határoló felületek; a domború lencsék gömbi eltérése ellentettje a homorú lencsékének. Minthogy a lencse gyújtótávolsága a görbületi sugártól és a lencse anyagának törésmutatójától függ, könnyen elképzelhetünk két, különböző fénytörésű anyagból készült, egyenlő gyújtótávolságú, de különböző görbületű lencsét, a melyeknek természetesen a gömbalak okozta eltérésük, a görbületi sugártól függvén, nem lesz egyenlő. Vagy megfordítva, ha a két, különböző fénytörésű anyagból készült lencsének görbületi sugara s így a gömbalak okozta eltérése is egyenlő, akkor a gyújtótávolságuk lesz különböző. Ezen alapszik tehát annak a lehetősége, hogy előállítsunk két olyan lencsét, egy homorú és egy domború lencsét, a melyeknek eltérése numerikusan egyenlő, ellentett, de a gyújtótávolságuk különböző. Ha ezt a két lencsét összeragasztjuk valamilyen átlátszó, az üvegevel egyenlő fénytörésű anyaggal, akkor olyan lencsét kapunk, a melynek gömbi eltérése nincsen. A lencse jellegét az a lencse határozza meg, a melynek anyaga erősebb fénytörésű.

(Folytatjuk.)

borongós és korán sötétedő téli napok beálltával az amatőr-fényképező működésének színhelye is megváltozik. Mig a verőfényes nyári és őszi napokon a szabad természetben barangolva leste meg és igyekezett megörökíteni annak szépségeit, most inkább keresi fel meghitt sötétkamráját s fog azon műveletekhez, amelyek a zárt helyen való tartózkodást teszik kellemessé.

A diapositiv készítésének módjai.*

Irta: Sz. Kiss Lajos, Bpest.

Most van tehát az ideje annak, hogy impresszióinkat, amelyek a lemezen mintegy vázlatszerűen vannak rögzítve, a maguk egészében kifejtsük. Már a felvétel megtétele alkalmával mindenki elgondolta magában, hogy a felvett tárgy hangulatát mily nagyságban, színben milyen eljárás segélyével fogja legjobban visszaadni. *A kis lemez méret nem alkalmas e célra*, azért negatívunkat meg kell nagyítanunk.

Mily örömet szerez az is, midőn utazási emlékeinket vagy más felvételeinket vetítéssel másoknak is bemutatjuk. S ez nemcsak kellemes időtöltést, de sok tanulságot is nyújt.

Mindez esetekben elsősorban diapositivre van szükségünk. A diapositivról csinálhatunk nagyított negatívot, amely művészi másolási eljárásoknál nyer alkalmazást, ezt vetítjük bemutatásoknál, mint üvegek ablakaink és falaink díszítésére szolgál, ugyancsak a sztereo-nézőszekrényben sokkal jobban érvényesül mint a papirkép.

Ily sokoldalú alkalmazásnál fontos tehát, hogy készítésének minden részletével tisztában legyünk. A diapositiv amint láttuk, többféle célra használható fel, azért e szerint különbözőnek is kell lennie, ami természetes is, mert más lévén a cél, a hozzávezető eszközök is változnak. Nem szabad tehát azt gondolnunk, hogy ugyanazon üvegek jó eredményt ad vetítéshez és jó lesz ablakképnek is. Mielőtt hozzáfognánk tehát készítéséhez, tisztában kell lennünk azzal, mily célra fogjuk felhasználni.

A diapositiv átlátszó alapon készült pozitív kép. Készítéséhez tehát felhasznál-

* Mutatvány „Az Amatőr Fotoalbumachja 1909.” c. zsebnaptárából.

hatók azon anyagok, amelyek a negatív készítéséhez használtattak fel, továbbá a pozitív eljárások közül azok, amelyek átlátszó üveglapra átvihetők. Alkalmazást nyernek tehát:

- a klórezüst zselatin-lemez
- a klórbrómezüst zselatin-lemez
- a brómezüst zselatin-lemez
- a pigment eljárás.

Vannak ugyan még ezeken kívül is felhasználható eljárások, mint pl. a kollodium, albumin lemezek. Ezeknek készítése azonban oly veszélyes, hogy amidőn azoknak helyét teljesen betöltő és kevesebb fáradtsággal járó más anyagok is vannak, az azokkal való foglalkozást mellőzhetőnek tartjuk.

A diapozitív akkor felel meg céljának, ha tökéletesen *fátyolmentes, lágy s mindemellett részletűs*. Hogy e követelményeknek megfelelően nemcsak a készítésétől, hanem a negatívtól is függ. Nem minden negatív alkalmas arra, hogy róla jó pozitív képet csináljunk s különösen áll ez a diapozitívre, ahol a képet nem reáeső, hanem áteső fényenl alkalmazzuk. Fontos dolog tehát a negatív helyes választása, illetve annak oly módon való változtatása, hogy célunknak megfelelően. A nagyon ellentétes, kemény negatívról igen bajos jó diapozitívet készíteni, azért előbb valamely gyengítőben le kell gyengíteni. Ellenben fátyolmentes, de kissé erőtlens, lágy negatívról türhető, sőt jó diapozitívet készíthetünk a körülmények helyes változtatásával. Ezekkel bővebben majd az exponálás és előhívásnál fogunk foglalkozni.

Kétféle eljárás van, amely szerint diapozitívet készíthetünk. Az egyik s egyszerűbb mód, a kontakt másolás akkor alkalmazható, midőn a negatívval egyező nagyságu diapozitívet akarunk készíteni. Ez abban áll, hogy a diapozitív-lemezt közvetlen érintkezésbe hozzuk a negatívval és pedig réteget-rétegre fektetve, mint a pozitív eljárásnál. Ha ellenben kicsinyített vagy nagyított diapozitívet óhajtunk, akkor a negatív és diapozitív lemez közé objektívet kell beiktatnunk s a távolságok megfelelő változtatásával érhetjük el a kicsinyítést vagy nagyítást.

(Folytatjuk.)

A diapozitív készítésének módjai.

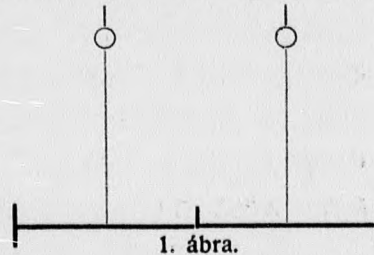
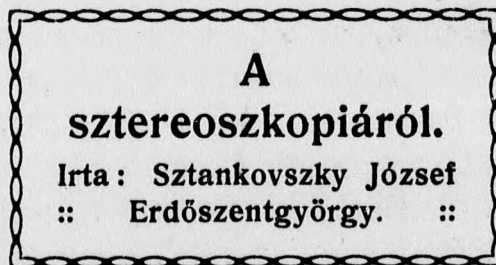

II.

A szempár tengelyeinek egymástól való távolsága rendszeren 65 mm., tehát csakis az a sztereogép lehet tökéletes, a sztereolátás törvényének megfelelő, melynél az objektívek egymástól távolsága szintén legfőljebb 65 mm. Hogy ehhez az objektív távolsághoz milyen lemezméretre van szükségünk, nagyon egyszerűen kiszámíthatjuk: Az optikai tengelyek távolsága 65 mm., ha már most képzeletben megvonjuk ezeket az optikai tengelyeket,

(l. 1. ábrát) egy vízszintesre merőlegesen s a két tengely közti távolságot kétfelé osztjuk, egy ilyen fél hosszúságot a tengelyektől jobbra és balra kifelé a vízszintes egyenesre mérjük, e két távolság adja meg a kívánt lemezméretet.

Ez pedig: 130 mm. A két kép fölvételéhez szükséges lemez hosszúságának tehát nagyobbnak mint 130 mm.-nek lennie nem lehet, vagy egy-egy kép nagysága 65 mm. széles s ugyanilyen magasságúnál nagyobb nem lehet!

Az ilyen méretnek megfelelő sztereo-képek a nézőkészülékben az okulárok elmozdítása nélkül rendes szemtávolsággal szemlélhetők s a természetes benyomását keltik a teljes távlati arányokkal is. Ugyanis a két szemből a pupillán keresztül képzeletben vont s a kép síkjára merőleges egyenes az egyes szemnek megfelelő képnek éppen középpontján halad át, s éppen ez a legfontosabb, amiért a kép a szemlélőre a természetes *plasztika* benyomását teszi.

Nagyobb méretű géppel fölvevett, tehát a fentebbinél nagyobb sztereo-képek egyes képeinek középpontja távolabb esvén egymástól — 9:18-as méretnél 80 mm.-nyire — normális körülmények között sztereoskopen csakis akkor szemlélhetők, ha a néző okulárjainak gyújtótávolsága legkevesebb 19—19 cm., s optikai tengelyeinek egymástóli távolsága 80 mm.-t tesz ki. Ezek a méretek, — eltekintve elsősorban — természetellenes voltuktól a kép szépségének rovására is esnek. Természetellenesek, mert a 65 mm. szemtávolsággal képtelenség 80 mm. egymástóli távolságban álló okulárokon úgy nézni, hogy a szemtengelyek, az okulárok tengelyén keresztül menjenek, vagyis — összeessenek! Hanem igenis a belső negyedén átlátjuk a képet a távlat elég nagy szegénységében, s reáadásul a szem hamar fárad ki, s huzó-érzés közben könybelábad. Az ilyen képek nemcsak hogy nem szépek, de nézésük még a szemre is veszedelemmel járhat.

Csodálatos, de tény, hogy mindennek dacára, olyan kevés optikai intézet hoz forgalomba az emberi szem távolságának megfelelően szerkesztett sztereo-gépet. A *C. P. Goerz* berlin-friedenau-i optikai intézet hozott utóbb forgalomba ily alapon szerkesztett kitűnő sztereo-gépeket, ugyancsak az ő gyártotta „*Dagor*“ kettős anasztigmátjaival felszerelve.

Nem kívánjuk e helyütt nagyon részletesen leírni *Goerz-Sztereo-Klapp-kamaráját* (6:13) csak legfőbb jellemvonásaiban vázolni.

Ez a csiny és jószág tekintetében a tökéletesség legmagasabb fokán álló kézi kicsiny készülék oly két identikus, 75 mm. gyújtótávolsággal bíró 1:6·8 fényerejű „*Dagor*“ kettős anasztigmáttal felszerelt, melyek a két részből álló objektívdeszka vízszintes tengelyén egymástól pontosan 65 mm. távolságra oly módon vannak beillesztve, hogy úgy egyenként mint együtt, bármely oldalra bizonyos meghatározott távolsáig tölthetők! Szembenézetben a *bal*-oldali objektívnek a középre tolásával, továbbá a sztereo-válaszfüggönynek sinjén történt eltolása után az egész lemezre egy panoráma föl vétel eszközölhető. Anschütz redőnyzára pedig elismerten tökéletes szerkezet.

Ha tehát arról volna szó, hogy melyik méretű sztereo-géppel fölvevett kép felel meg a természetesnek, eddigi tapasztalataink alapján okvetlen a 6:13-ast tartanók annak. Ehhez még kétség sem férhet! Az ennél kisebb (45:107 mm.) méretű, még használhatóvá tehető azáltal, hogy a képeket kissé széjlebb tolva, úgy ragasztjuk föl, hogy az összevágó, illetve azonos pontok 65 mm. távolságba kerüljenek egymástól, de már egy 9:18-as méretnél ez csak tetemes anyagvesztés révén vihető ki, mivel az ilyen méretű képeket alaposan körül kell vágni, ami már magában a lemezben is nagy a veszteség. Minden körülmény arra mutat tehát, hogy veszteség nélkül, tökéletes sztereo-képek csakis 6:13 cm.-es méretű géppel készíthetők.

A sztereo-lemezek bármely harmonikusan működő, nem túlkemény negatívokat eredményező hívóval előidézhetők. Mint legtökéletesebb, megfelelő hívót azonban a *pyrocatechin* (Brenzkatechin)-t ajánlhatom, másodsorban a glycin, vagy metol-hydrochinont.

(Folytatjuk.)

FELHIVÁS!

„Az Amatőr“ országos fényképkiállítása.

— Háromezer koronás díjpályázat. —

Főszerkesztőnk egy régi, — évekig csak gondolatban dédelgetett — kedves ötletének megvalósításán dolgozik mostanában lapunk. S ez:

„Az Amatőr“ olvasóinak kiállítása. Ennek minél sikerültebbé, érdekesebbé és tanulságosabbá való tétele érdekében agítalunk immár a tavasz óta. Az agitáció minden eszközét igénybe vettük. Így nem kicsinyelhető annak az ötletnek jelentősége sem, mely kizárólag „Az Amatőr“ olvasóinak buzdítása és a mi kiállításunk sikere érdekében a magyar foto-világban és hirlap-irodalomban eddig páratlanul nagyszabású díjpályázattal köti egybe e kiállítást.

„Az Amatőr“ 3000 koronás díjpályázata tehát oly foto-esemény, melyre „Az Amatőr“ olvasói büszkék lehetnek és melynek eredményteljes sikerét előmozdítani „Az Amatőr“ minden olvasójának kedves erkölcsi kötelessége.

Hogy a díjpályázaton, de főleg „a mi lapunk“ kiállításán való részvételt minden olvasónak lehetővé tegyük, készséggel feleltünk, meg — ismételt is — a beküldési határidő kitolása iránt hozzánk intézett kívánságoknak is.

Ennek fejében viszont szabadjon a mi — mellettünk kitartó bennünket és tanításainkat követő — hűséges olvasóinkat arra kérnünk, hogy összes jobb képeiket bekeretezve a kiállításra — s ezek közül 1—6 darabot pedig a díjpályázatra — mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Mert

„Az Amatőr“ országos fényképkiállítása és 3000 koronás nagy díjpályázata a ritka alkalom, melynek révén összes olvasóinknak munkásságát egyszerre megismerhetjük, a régieknél a haladást megállapíthatjuk, az újakat esetleges hibáikra figyelmeztethetjük és e révén csakúgy taníthatunk, mint a hogy eddig a „régieket“ tanítottuk.

De e „befelé“ való bemutatkozáson kívül fontos még „kifelé“ is demonstrálni azt, hogy

„Az Amatőr“ olvasói a magyar fotóművészet hivatott tényezői és törekvő növendékei.

Hogy „Az Amatőr“ vetette meg a magyar fotóművészet alapját évek óta képen és írásban, terjesztve annak tanait és eszközeit.

ZEISS

ANASZTIGMÁTOROK

„TESSAR“

1: 3.5

Arcképekhez

1: 4.5

Lumière színes felvételekhez

1: 6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-üzletekben, valamint

WIEN, IX/3
Ferstelgasse 1.
(Ecke Maximilianplatz)

CARL ZEISS
— JENA —

Berlin,
Frankfurt a M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. == !! Ingyen és bérmentve !!

Hogy hivei: a magyar amatőrök *híven* követik minden újabb akciójában, melynek — mint a mostaninak is — mindenkor a *magyar fotoművészet* fejlesztése a célja.

Hogy méltányolják azt az évek óta kitartással és vas-erélyvel folytatott küzdelmünket, melyet a kezdet összes nehézségein keresztül és minden *kártékony ellenáramlatok* dacára lankadatlanul folytatunk, melynek mindenkori végcélja a *magyar amatőrök* tudásának gyarapítása és a *magyar fotoművészet* hírnevének úgy idehaza mint a külföldön való növelése.

Ezt a célt szolgálta és szolgálja ma is „Az Amatőr“, mikor állandóan a *hazai és külföldi foto-irodalom és művészet legjobb, legkiválóbb termékeit* közölte a saját hasábjain és amikor a *külföld nagy foto-lapjaiban egymásután vonultatja fel s teszi künn is ismeretessé a magyar művészamatőröket*.

Nagy díjpályázatunk és országos kiállításunk ugyanis „Az Amatőr“ és *külföldi laptársai részére kiválasztandó újabb képanyag összegyűjtését* is célozván, egy okkal több, a mely minden olvasónkat a részvételre kell, hogy bírja.

„Az Amatőr“ e legújabb akciójára — *olvasói érdekében* — annyit áldozott ismét és oly sok előnyt nyújt ezuttal is, hogy ámbátor ezuton is újból felhívjuk olvasóinkat a kiállításunkon a lehető — legimpozánsabb — módon, és minél több képpel való részvételre, megjegyezzük, hogy *a legszerényebb kép is kiállításra kerül*.

A *bíró bizottság* ugyanis nem a kiállításra; hanem — csak a pályázatra beküldött összes képek közül választja ki a legjobbakat, melyeknek a kitűzött díjakat odaitelve, az összes jeligés leveleket felbontja és az összes pályázók képeit — immár kitudódott — nevük alatt a kiállítás anyagához teszi át. (L. hirdeteményeinket a hirdetési rovatban). A kiállításra már megelőzőleg máshol is kiállított képek is küldhetők, ellenben *a díjpályázaton* csakis még sehol ki nem állított és sehol meg nem jelent képekkel lehet résztvenni. A *pályázatra* a képek „jelige“ alatt küldendők.

A részvétel *megkönnyítése* céljából *elejtettük a pályázati feltételek azon pontját is, mely szerint az eredeti* (negatív és diapozitiv törékeny *üveg*), *lemezek* is beküldendők. Ellenben az esetleges nagyított *papírnegativek* beküldését — már az összehasonlításból eredő tanulságok kedvéért is — szívesen vesszük.

Mindezek alapján reméljük, — mert hiszen jogosan várhatjuk el, — hogy minden olvasónk sietni fog ez újabb akciónknak a saját részéről is súlyt adni, és nem fogja sajnálni attól azt a *csekély kényelmi munka és anyagi áldozatot sem, melyet e „jó ügy“* szolgálata „az egyesre“ esetleg ró.

A közeli viszontlátásra!

„Az Amatőr“ szerkesztősége.

C. REICHERT

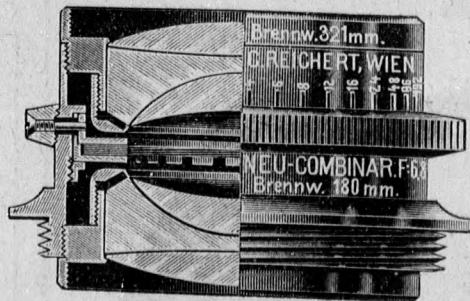
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“ F : 6, 8 és F : 4, 8.
 „Kombinar“ F : 6, 3.
 „Solar“ F : 6, 8.
 „Polar“ F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

◆ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK. ◆

Cyanochromotypia.

Irta : Dr. Tafner Vidor.

A bichromát sók és a vasitrát sók fényérzékenységén alapuló *új eljárás*, amely művészi technikájú képek előállítása és egészen vékony, szinte használhatatlan, negatívok másolása esetén igen jó szolgálatokat tehet. A hozzávaló oldatok :

- I. A) 10%-os vörös vérlugsó oldat,
B) 25%-os zöld citromsavas vasoxydammonium oldat, mindkettő desztillált vízben. A kész oldatok sötétben tartandók. Tartósságuk korlátlan.
- II. 10%-os kaliumbichromát oldat.
Sötétben sokáig eláll.
- III. Gummi arabikum (tisztá, válogatott darabok) . . . 30 gr.
Fehér süvegucukor . . . 30 gr.
Deszt. víz . . . 100 kcm.
10%-os formaldehid oldat . . . 1 kcm.

Az anyagok teljes feloldódása után vászondarabon átszürendő (lassan szűrődik). Világosságon is korlátlan ideig eltartható.

A jól enyvezett papíros preparálására az I. A) és I. B) oldatokból 10—10 gr.-ot, a II. és III. oldatokból 5—5 gr.-ot porcellán csészében jól összekeverünk. E fényérzékeny oldattal kenjük be a papírost, úgy mint gumminyomásnál szokásos. A különböző papírosfajták különbözőképp dolgoznak, ezért jó többféle, már kipróbált papírost készletben tartani. (Erősen enyvezett papíros keményen, gyengén enyvezett lágyan dolgozik).

Erős fényben kell másolni, míg a papíroson keletkező,

kezdetben pozitív kép *negatív*vá nem válik. Vízben (esetleg gyengén megsavanyítva) való alapos kimosás után a papíroson sötétkéék színű, kissé szemcsés, árnyalatokban gazdag pozitív kép keletkezik, amely állandó.

Egyazon papírosra, épen mint a gumminyomás esetén, többször is másolhatunk. Más színű képeket állíthatunk elő, ha *először gumminyomással* másolunk a papírosra, egy vagy több színnel s e durva szemcsés másolatokat átfödjük a kék színű képpel. *Ily módon nagyon finom tónusu képek állíthatók elő s így alkalmazva igazán művészi hatású képeket nyerhetünk ez eljárással.* Minthogy a kép szemcsézete finom, főleg kis formátumu (9×12, 13×18) képek készítésére alkalmas, amelyek csupán gumminyomással készítve, a durva szemcsézetség miatt, nem gyakorolhatnának megfelelő művészi hatást.

Vékony, túlexponált negatívokról, amelyek csak *Rembrandt* papírossal használhatók, jó másolatokat kapunk, ha erősen enyvezett papírost preparálunk a fényérzékeny oldattal s gyenge fényben sokáig másolunk.

(„Az Amatőr Fotoalbumachja 1909“. Pozitív-eljárások.)

Homályosító lakk.

48 kcm. aether szulfuricum,
4,5 gr. szandarak,
1 „ masztix,
12—30 kcm. benzol.

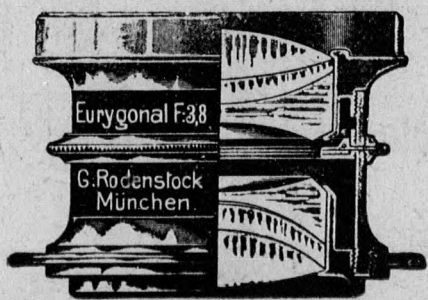
Szines lakk.

300 kcm. tiszta borszesz,
50 gr. narancs-sellak,
8 „ kasztíliai szappan,
8 „ glicerin,
2 „ anilin festék.

OPTISCHE
ANSTALT**G. RODENSTOCK**◆ MÜNCHEN ◆
ISARTALSTR. 41

IMAGONAL F:6

Univerzális anasztigmát

EURYGONAL F:3,8

Kettős anasztigmát

PANTOGONAL F:18

Szeleslátású anasztigmát

HELIGONAL F:5,2

Kettős anasztigmát

Aplanátok ✨ Arckép- és tele-objektívek ✨ Rézi kamarák

46. SZÁMU ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE. Vezérképviselő Magyar-
ország-Ausztria részére:**Maximilian Weiss**WIEN II/2
UNTERE DONAUSTR. 23.

Színérzékenyítő fürdők. A közönséges lemezeknek házilag való színérzékenyítése nem csupán kísérleti, de gazdasági szempontból is ajánlatos, amennyiben a megtakarítás minden csomag lemezen 25–40%.

Zöld és sárga színek iránti érzékenyítéshez alkalmas fürdő:

500 kcm.	párolt víz,
500 „	tiszta borszesz,
1 súlyrész	erythrosin,
1 „	ezüstnitrát,
1 „	pikrinsav,
30 „	0.88 fajsúlyu ammoniák.

Használatkor 1 súlyrész erythrosin fürdőt 9 rész párolt vízzel hígítunk s a fürdő minden 100 súlyrészéhez 1 rész ammoniákot öntünk. Áztatási idő 1–2 perc. A szárítás sötét helyen történjék.

Vörös iránt érzékenyít:

100 kcm.	párolt víz,
4 „	1:500 hígításu alizarinkék-biszulfít,
1 cm. ²	0.91 fajsúlyu ammoniák.

Pankromatikus érzékenyítő:

100 kcm.	párolt víz,
1 „	0.91 fajsúlyu ammoniák,
2 „	1:1000 hígításu orthochrom.

Áztatási idő 2–3 perc. Utána 2–3 percig vízben kimossuk, majd szárítjuk. 100 kcm. fürdőben csak 1 drb. 12×18 lemez érzékenyíthető.

Barnás-sárga negatívok derítése. Gyakran fordul elő, —különösen ha pyro-fejlesztőt használunk—, hogy lemezeink kellemetlenül ható és a másolást igen hátráltató, barnás-sárga színt vesznek fel. Ilyenkor úgy segítünk, hogy 500 kcm.

telített timsóoldatban feloldunk 40 gr. citromsavat és néhány percig ebben áztatjuk a lemezt. A barnás-sárga szín rövidesen eltűnik.

Brómezüst nyomatok téglavörös színezése. (Löscher szerint.)

I. oldat	1 gr. ólomnitrát,
	3 „ vörös vérlugsó,
	50 kcm. dest. viz.
II. „	1 gr. urannitrát,
	100 kcm. dest. viz.
III. „	10 gr. citromsav,
	50 kcm. dest. viz.
IV. „	1 gr. ammoniumchlorid,
	100 „ dest. viz.

Használatra a keverési arány a következő:

25 kcm.	az I. oldatból,
100 „	a II. „
100 „	a III. „
20 „	a IV. „

Színezés után a képeket öblítsük ki alaposan, ami által azonban visszafejlődés nem áll be.

A fényudvarképződés megakadályozása. Előállítjuk a következő oldatot:

30 gr.	finom poralaku marseille-i szappan,
500 kcm.	90%-os alkohol,
5 gr.	erythrosin,
4 „	aurin,
4 „	elefántcsontfekete.

Használat előtt a kész oldatot jól fölrázzuk, és lágy ecsettel a lemez üvegoldalára kenjük, ahonnan nedves vászondarabbal könnyen eltávolíthatjuk.

A. LUMIÈRE et ses
: FILS
Lyon - Monplaisir (Franciaország)
A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.

Természetű színes felvételeket
készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel
(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen).
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)

UJ! lemez UJ!
„Ibolyakék czimke“
Utólérhetetlen érzékenység.
Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV
= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:
BERNH. WACHTL, WIEN
VII 2, Kirchberggasse 37.

Nettel

ideális kamarája minden komoly amatőrnek
és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben,
valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!
Camerawerk Sontheim 83
am NECKAR.

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát 3000 koronára emeltük fel.

„Az Amatőr“ díjai K 1000.— értékben

A mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:

A Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch gyár egy 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm.-es <i>Busch „Roia“</i> tükörreflex-kamarát, <i>Busch „Omna“</i> F: 5,5 II. sorozatu anasztigmáttal felszerelve	K 210.— értékben
Dr. Staebble & Co. G. m. b. H. müncheni fotooptikai gyár egy 9×12 cm. „Choroplast“ 1:3, 9 F=180 mm. sport- és csoport-anasztigmátot	K 200.— értékben
C. P. Goerz Aktien-Gesellschaft berlin-riedenauai gyár egy „Goerz-Dagor“ III. sorozat 2. sz. 13×18 cm.-es kettős anasztigmátot (Gyútávól: 180 mm.)	K 180.— értékben
C. Reichert wieni optikai gyár egy 13×18 cm.-es „Neu-Combinar“ F: 6,8 kettős anasztigmátot (Gyútávól 180 mm.)	K 150.— értékben
A. Hch. Rietzschel G. m. b. H. müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es kamarát <i>Rietzschel</i> anasztigmáttal felszerelve	K 140.— értékben
„Lumen“ G. m. b. H. dresdeni gyár egy „Lumen“ nappali előhívó-készülékét 9×12 vagy 13×18 cm.-es lemezekhez I berakó kazettával és egy (lezárható) fixáló csészével (a díjnyertes választása szerint)	K 110.— értékben
Nettel Camerawerk G. m. b. H. vorm. Süddeutsches Camerawerk sontheim-heilbronni fotokamara-gyár egy 6×9 cm.-es „Kibitz“-kamarát jóminőségű aplanáttal és 3 drb. egyes, fém-kazettával felszerelten	K 108.— értékben
G. Rodenstock Optische Anstalt, müncheni optikai gyár egy 13×18 cm.-es Rodenstock táv-(tele)-objektivet	K 80.— értékben
Societé des Etablissement Gaumont párisi (57, Rue St. Roch) fotokamara és felszerelési cikkek gyára egy 4 $\frac{1}{2}$ ×6 cm.-es „Block-Notes“-zsebkamarát F: 7, 2 Darlot Rectilinear-objektívvel és 6 nikkal kazettával (tokban)	K 95.— értékben
Heinrich Ernemann A.-G. dresdeni fotokamara- és optikai gyár egy 9×12 cm.-es Ernemann „Heag XII“ kamarát objektívvel	K 91.— értékben
Neue Photographische Gesellschaft Actiengesellschaft steglitz 17 berlini fotokémiai gyár három múlapalbumot és N. P. G. fotocikkeket a díjnyertes választása szerint; bővebb ismertetést l. a szövegben. Három díj összesen	K 84.— értékben
Fabrik photographischer Apparate auf Actien vorm. R. Hüttig & Sohn dresdeni fényképezési kamara-gyár (Fiók: Wien, IX/1. Berggasse 4.) egy „Corrida“ lapos kézikamarát 9×12 cm. lemezre „Lloyd“-aplanát F: 8-al és 3 drb. egyes (million) kazettával felszerelve	K 63.— értékben
Kodak Ges. m. b. H. wieni gyári képviselő egy 9×12 cm.-es „Premofilm-pack“ kamarát (kezdők díja)	K 60.— értékben
E. van Bosch G. m. b. H. strassburgi fotopapirgyár 48 iv Van Bosch-féle művészi kimásoló papirost (Több kisebb díjra felosztva)	K 60.— értékben
Trapp & Münch G. m. b. H. friedbergi foto-papirgyár 50 koronát aranyban (készpénzdíj)	K 50.— értékben
Ferdinand Hrdliczka wieni fotokémiai gyár egy „amatőr villanó-készülék“ III. sz. modell teljes felszereléssel (25 gr. magnesium-por, 1 tucat 9×12 cm.-es Rembrandt villanó-lemezt és 1 doboz gyutacsot)	K 45.— értékben
Gustav Schaeuffellen'sche Papierfabrik (Photogr. Abteilung) heilbronni (Württemberg) fotopapirgyár „Pala“-papirokat és levelező-lapokat (a díjnyertes választása szerint)	K 40.— értékben
Langer & Co. wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekrényt (teljes felszereléssel)	K 30.— értékben
Richard Jahr dresdeni lemezgyár „Sigurd“ lemezeket (a díjnyerő tetszése szerinti méreteken)	K 30.— értékben
Gustav Heyde dresdeni gyár egy <i>Heyde</i> Aktino-Photometert III. sz. (legújabb modell)	K 22.— értékben
A. Lumière et ses Fils, Societé Anonyme lyon-monplaisiri fotokémiai gyár egy-egy művészi ezüst- és bronz-plakettet	két plaket
Több cég, közte az alakuló Első Magyar Fotoipari r. t. lemezgyára díjai:	K 152.— értékben
	K 3000.— összérték

Résztvehet minden magyar amatőr, aki „Az Amatőr“ 16 koronás évi előfizetési díját lefizette.

Szinérzékenyítő fürdők. A közönséges lemezeknek házilag való színérzékenyítése nem csupán kísérleti, de gazdasági szempontból is ajánlatos, amennyiben a megtakarítás minden csomag lemezen 25—40%.

Zöld és sárga színek iránti érzékenyítéshez alkalmas fürdő:

500 kcm.	párolt víz,
500 „	tiszta borszesz,
1 sulyrész	erythrosin,
1 „	ezüstnitrát,
1 „	pikrinsav,
30 „	0.88 fajsúlyu ammoniak.

Használatkor 1 sulyrész erythrosin fürdőt 9 rész párolt vízzel higitunk s a fürdő minden 100 sulyrészéhez 1 rész ammoniakot öntünk. Áztatási idő 1—2 perc. A szárítás sötét helyen történjék.

Vörös iránt érzékenyítő:

100 kcm.	párolt víz,
4 „	1:500 higitásu alizarinkék-biszulfit,
1 cm. ²	0.91 fajsúlyu ammoniak.

Pankromatikus érzékenyítő:

100 kcm.	párolt víz,
1 „	0.91 fajsúlyu ammoniak,
2 „	1:1000 higitásu orthochrom.

Áztatási idő 2—3 perc. Utána 2—3 percig vízben kimossuk, majd szárítjuk. 100 kcm. fürdőben csak 1 drb. 12×18 lemez érzékenyíthető.

Barnás-sárga negatívok derítése. Gyakran fordul elő, —különösen ha pyro-fejlesztőt használunk—, hogy lemezeink kellemetlenül ható és a másolást igen hátráltató, barnás-sárga színt vesznek fel. Ilyenkor úgy segítünk, hogy 500 kcm.

telített timsóoldatban feloldunk 40 gr. citromsavat és néhány percig ebben áztatjuk a lemezt. A barnás-sárga szín rövidesen eltűnik.

Brómezüst nyomatok téglavörös színezése. (Löscher szerint.)

I. oldat	1 gr. ólomnitrát,
	3 „ vörös vérlugsó,
	50 kcm. dest. viz.
II. „	1 gr. urannitrát,
	100 kcm. dest. viz.
III. „	10 gr. citromsav,
	50 kcm. dest. viz.
IV. „	1 gr. ammoniumchlorid,
	100 „ dest. viz.

Használatra a keverési arány a következő:

25 kcm.	az I. oldatból,
100 „	a II. „
100 „	a III. „
20 „	a IV. „

Színezés után a képeket öblítsük ki alaposan, ami által azonban visszafejlődés nem áll be.

A fényudvarképződés megakadályozása. Előállítjuk a következő oldatot:

30 gr.	finom poralaku marseille-i szappan,
500 kcm.	90%-os alkohol,
5 gr.	erythrosin,
4 „	aurin,
4 „	elefántcsontfekete.

Használat előtt a kész oldatot jól fölrázzuk, és lágy ecsettel a lemez üvegoldalára kenjük, ahonnan nedves vászondarabbal könnyen eltávolíthatjuk.

A. LUMIÈRE et ses
: FILS

Lyon - Monplaisir (Franciaország)

A legrégebbi foto-lemezpapir és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.

Természethű színes felvételeket

készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel

(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen).
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)

UJ! lemez UJ!

„Ibolyakék czimke“

Utólérhetetlen érzékenységű.

Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV

= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:

BERNH. WACHTL, WIEN

VII/2, Kirchberggasse 37.

Nettel

ideális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am NECKAR.

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát 3000 koronára emeltük fel.

„Az Amatőr“ díjai K 1000.— értékben

A mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:

A Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch	gyár egy 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm.-es <i>Busch „Roia“</i> tükörreflex-kamarát, <i>Busch „Omna“</i>	
F: 5,5 II. sorozatu anasztigmáttal felszerelve		K 210.— értékben
Dr. Staebble & Co. G. m. b. H.	müncheni fotooptikai gyár egy 9×12 cm. „Choroplast“ 1:3, 9 F=180 mm.	K 200.— értékben
sport- és csoport-anasztigmátot		
C. P. Goerz Aktien-Gesellschaft	berlin-friedenau gyár egy „Goerz-Dagor“ III. sorozat 2. sz. 13×18 cm.-es kettős anasztigmátot (Gyútávól: 180 mm.)	K 180.— értékben
C. Reichert	wieni optikai gyár egy 13×18 cm.-es „Neu-Combinar“ F:6,8 kettős anasztigmátot (Gyútávól 180 mm.)	K 150.— értékben
A. Hch. Rietzschel G. m. b. H.	müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es <i>Rietzschel „Reform Minimum Clack“</i> kamarát <i>Rietzschel</i> anasztigmáttal felszerelve	K 140.— értékben
„Lumen“ G. m. b. H.	dresdeni gyár egy „Lumen“ nappali előhívó-készüléket 9×12 vagy 13×18 cm.-es lemezekhez 1 berakó kazettával és egy (lezárható) fixáló csészével (a díjnyertes választása szerint)	K 110.— értékben
Nettel Camerawerk G. m. b. H.	vorm. Süddeutsches Camerawerk sontheim-heilbronni fotokamara-gyár egy 6×9 cm.-es „Kibitz“-kamarát jóminőségű aplanáttal és 3 drb. egyes, fémkazettával felszerelten	K 108.— értékben
G. Rodenstock	Optische Anstalt, müncheni optikai gyár egy 13×18 cm.-es Rodenstock táv-(tele)-objektivet	K 80.— értékben
Societé des Etablissement Gaumont	párisi (57, Rue St. Roch) fotokamara és felszerelési cikkek gyára egy 4 $\frac{1}{2}$ ×6 cm.-es „Block-Notes“-zseb-kamarát F:7, 2 Darlot Rectilinear-objektívvel és 6 nikkel kazettával (tokban)	K 95.— értékben
Heinrich Ernemann	A.-G. dresdeni fotokamara- és optikai gyár egy 9×12 cm.-es Ernemann „Heag XII“ kamarát objektívvel	K 91.— értékben
Neue Photographische Gesellschaft Actiengesellschaft	steglitz 17 berlini fotokémiai gyár három műlapalbumot és N. P. G. fotocikkeket a díjnyertes választása szerint; bővebb ismertetést l. a szövegben. Három díj összesen	K 84.— értékben
Fabrik photographischer Apparate auf Actien vorm. R. Hüttig & Sohn	dresdeni fényképezési kamara-gyár (Fiók: Wien, IX/1. Berggasse 4.) egy „Corrida“ lapos kézikamarát 9×12 cm. lemezre „Lloyd“-aplanát F:8-al és 3 drb. egyes (million) kazettával felszerelve	K 63.— értékben
Kodak Ges. m. b. H.	wieni gyári képviselőlet egy 9×12 cm.-es „Premofilm-pack“ kamarát (kezdők díja)	K 60.— értékben
E. van Bosch	G. m. b. H. strassburgi fotopapirgyár 48 iv Van Bosch-féle művészi kimásoló papírost (Több kisebb díjra felosztva)	K 60.— értékben
Trapp & Münch	G. m. b. H. friedbergi foto-papirgyár 50 koronát aranyban (készpénzdíj)	K 50.— értékben
Ferdinand Hrdliczka	wieni fotokémiai gyár egy „amatőr villanó-készülék“ III. sz. modell teljes felszereléssel (25 gr. magnesium-por, 1 tucat 9×12 cm.-es Rembrandt villanó-lemezt és 1 doboz gyutacsót)	K 45.— értékben
Gustav Schaeuffellen'sche Papierfabrik	(Photogr. Abteilung) heilbronni (Württemberg) fotopapirgyár „Pala“-papirokat és levelező-lapokat (a díjnyertes választása szerint)	K 40.— értékben
Langer & Co.	wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekerényt (teljes felszereléssel)	K 30.— értékben
Richard Jahr	dresdeni lemezgyár „Sigurd“ lemezeket (a díjnyerő tetszése szerinti méreteken)	K 30.— értékben
Gustav Heyde	dresdeni gyár egy <i>Heyde</i> Aktino-Photometert III. sz. (legújabb modell)	K 22.— értékben
A. Lumière et ses Fils, Societé Anonyme	lyon-monplaisiri fotokémiai gyár egy-egy művészi ezüst- és bronz-plaketet	két plaket
Több cég, közte az alakuló Első Magyar Fotoipari r. t. lemezgyára díjai:		K 152.— értékben
		K 3000.— összérték

Résztvehet minden magyar amatőr, aki „Az Amatőr“ 16 koronás évi előfizetési díját lefizette.

Amatőrök **izléses képkereteket készít** LÉVAI M. Budapest,
 részére **VI., Nagymező-u. 66.**

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

BUTOR MODERN és EGYSZERŰ
 izléses és olcsó kivitel-
 ben kapható a

Modern lakberendezési vállalkozóknál
 Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).

Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82—27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves
 Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.

▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲
 Telefon: 76—52. Alapítotott 1849.

„AZ AMATŐR” régi évfolyamai
 kedvezményes áron:

1904. év I. évfolyam 6 füzet (ritka visszavásárolt
 példányok) felemelt ára . . . 6 korona
 1905. év II. évfolyam 24 füzet (ritka visszavásárolt
 példányok) felemelt ára . . . 20 korona
 1906. év III. évf. 24 füzet mérsékelt ára 10 korona
 1907. év IV. évf. 24 füzet mérsékelt ára 12 korona

E helyet

SCHWARZ BERTALAN

kárpitos

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 2.

(Károly-körut sarok)

Hirdetésére bérelte ki.

(L. a jövő számban.)

Képkeretek

SCHLOSSNIKEL FERENC KÉPKERET
 ÉS KERETLÉC-GYÁR

Alapítotott 1889. BADAPEST, X., Hölgy-utca 29—31.
 Telefon: 102—54.

Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurleceket és kereteket.

TOPORENDRE

MÜBUTOR ASZTALOS-M.

BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.

TELEFON: 89—43.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban.
 Üzletberendezések, portálok terv szerinti ki-
 vitelben. Antik butorok utánzása és javítások ju-
 tányosan eszközöltetnek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN

FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK STB. ÜGYESEN ÉS

OLCSÓN KÉSZÍTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű
 angol és belföldi divatszövetekből készült
 Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant
 25 forint és 30 forintért

csakis mérték és próba után adunk.
 Adhatjuk, mivel áruinkat készpénz-
 ben olcsóban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizetés
 ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát
 veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de
 elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

WESTENDORP & WEHNER LEMEZEK.

Főelárusító és képviselőség Magyarország részére:

Fényképezési
 cikkek szaküzlete.

ROGÁTSY KÁLMÁN

Budapest, VII., Rákóczi-
 út 10. Sip-utca sarkán.

IRODALOM.

„Faragó Géza fényképezési zsebkönyve“. A magyar fotóirodalmat egy igen ügyes, bő tartalmu kis szakkönyvvel gazdagította kitűnő munkatársunk Faragó Géza főhadnagy honvéd főreáliskolai tanár Sopronban. E könyv különösen kezdőknek van szánva, de recipe-gyűjtéménye révén a haladottabb amatőrnek is hasznos segédkönyve lehet. Nem annyira eredetiségre, mint inkább bő tartalomra törekedett a szerző, ugyanis a már meglevő magyar fotóirodalomra így többek között „Az Amatőrre„ is — mint forrásmunkára hivatkozik. Érdeme, hogy a könyvben foglalt összes gyakorlatias közleményeket, eljárásokat és recipéket személyesen kipróbálta, a mit, — tekintettel a szerző régi és kitűnő amatőrvoltára, készségesen el is hiszünk. A tartalomról csupán az egyes fejezeteket sorolhatjuk fel, mert mihelyt a részletekbe bocsátkoznánk, egész tartalomjegyzéket kellene adnunk, a mi tekintettel a fényképezés eljárásainak nagy számára igen hosszúra nyulnék. A könyv egyes fejezete tehát a következők: I. fejezet negatív eljárás, a mely egyúttal a Lumière-féle színes fényképezést (Kiss Zoltán tollából) is felöleli. II.-ik fejezet pozitív eljárás. III.-ik fejezet, hibák a pozitív és negatív eljárásnál. VI.-ik fejezet, vegyes közlemények a gyakorlatból. A könyvet függelék zárja be, a mely támpontokat szolgáltat a fotócikkek beszerzésére nézve. A könyvnek ára 2 korona. Kapható a szerzőnél, Sopronban. *K. A. dr.*

!! A „FOTOALMANACH“ első négyezer példánya fogytán !!

Több száz bel- és külföldi elismerő levél.

Rendelje meg!! ∴ Rendelje meg!!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A mellékelt utalvány a már lejárt előfizetés megújítására szolgál. *Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.*

„Turul“, „Legyen világosság!“, „Okularia“, „Alea iacta est“, „Donna Roma“, „Catandrino“, „Hátha“, „Remény“, „Csak előre“, „Tiszamenti“, „A tanulás képességet, a természet lángészt ad“, „Dührkoop“, „Görög“. 3000 koronás nagy díjpályázatunkra beküldött képei megérkeztek. Ezuton is elismerjük.

Többeknek. Díjpályázatunkon való részvételük bejelentését örömmel vettük tudomásul. A képek december hó végéig küldendők be, de inkább előbb, mint később. Minthogy azonban azt vesszük észre, hogy a pályázók az üveglemezeket nem csomagolják a kellő gondossággal, illetve szakavatottsággal, az eredeti negatívek és diaposzítívek beküldésének feltételét elejtették.

M. M. tanár Arad. A félreértés két külön szerkesztői üzenetnek téves összevonásából keletkezett. De reméljük, hogy azóta már Ön sem gondol arra, hogy ebben bármi célszerűség is volt. Hiszen az Ön puritán gondolkozását a fotóművészet terén is ismerjük.

O. Gy. Zerneszt. Díjpályázatunkat immár másodszer is elhalasztottuk, de többekkel együtt még mindig nélkülözzük az Ön végleges bejelentését is. Pedig a beküldött képeslevelezőlapok — főleg a libás — határozottan „jó szemre“ enged következtetni. Csupán a díjnyertes képek mennek át a szerkesztőség tulajdonába. Várjuk képeit.

M. E. gyáros Budapest. Szívélyes figyelmét köszönjük. A cikket a „Fotoalmanach“-ba várjuk. Szerencsés felgyógyulása alkalmából örömmel üdvözöljük.

B. B. Objektívjének hibáit csak úgy tudjuk megállapítani; ha az objektív lemez méretét, gyártóját, rendszerét (achromat, aplanát, vagy anasztigmát), vételárát közli velünk. Legjobban teszi, ha annak az árjegyzéknek megfelelő lapját küldi be, melyből Ön azt választotta. Mert alapigazság a fényképezésben, hogy csak elsőrangú gyártmánya objektíveket vegyünk. Ilyenek: a Zeiss, Voigtländer, Goerz, Rodenstock, Dr. Staebler, Rietzschel, Reichert, Schulze & Billerbeck, stb. Akkor bizonyára nem fognak azok a hibák előfordulni, a melyeket Ön panaszol.

P. G. joghallgató Kassa. Megkaptuk. Szíves érdeklődését köszönjük. Főszerkesztőnk egészsége ismét teljesen helyreállt a mi

Kényelmes

részletfizetésre
minden áremelés nélkül.

Fényképező készülékek, binoklik
és távcsövek csupán elsőrangú gyártmányok.

Kérjen
árjegyzéket ingyen.

G. Rüdtenberg jun.

HANNOVER és WIEN.

Levelezések német nyelven HANNOVER-be küldendők!

lapunknak ugyancsak javára vált. A hatodik képet és a már egyszer nálunk volt két képet — ez utóbbiakat „Az Amatőr” kiállítására — várjuk.

G. F. tanító Veszprém. A képeket megkaptuk, a jobbakat kiválasztottuk és megfelelő feldolgozás végett visszaküldjük. A pályázatra mi — a rendezésen és a díjak kitűzésén túl a pályázat titkos lévén — semmiféle befolyást nem gyakorolhatunk, illetve nem kívánunk gyakorolni. De felvilágosítást és tanácsot szívesen adunk.

H. K. plébános Kenese. Lapunkhoz való visszatérését őszinte örömmel vesszük. A képeket megkaptuk. Vannak köztük *meglepően sikerült* dolgok, melyek megérdemelnék a nagyítást és művészibb technikát is. Ezekkel bátran résztvehetne „Az Amatőr” 3000 koronás díjpályázatán és országos kiállításán is. Ezek közé a 6., 11., 12., 13. és 14. sz. is tartoznak. De különösen a 6. és 11. számúak. Bővebben levélben.

Gy. I. Fekete-Bátor. Hogy Ön — „egyszerű iparos ember” léte a fényképezéssel tölti ki szabad idejét, az feltétlenül jó izlésre vall. Jele elismerést érdemel. Ha „Az Amatőr” képeinek szemléletében gyakrabban elmerül, cikkeit, tanításait figyelmesen olvassatja, e természetes jó izlése még jelentékenyen fejlődni fog. Csak küldjön be képeket minél gyakrabban. Még fogjuk bírálni azokat és e révén is szívesen tanítjuk Önt.

L. C. G. Miskolc. A képeket megkaptuk, de bizony kevés jó vonást találtunk ez első alkalommal bennük. Önnek még nagyon sokat kell tanulnia! . . .

M. Gy. hivatalnok Brassó. A kiállításon versenyen kívül is résztvehet, ha saját neve alatt csak a kiállításra s nem a pályázatra is küldi be képeit. A beküldött két kép csinos, de Ön jobbat is fog produkálni. *Olajnyomataira igazán kíváncsiak* vagyunk és ezért kérjük azok mielőbbi beküldését. *Lapunk ajánlását* köszönjük. A mutatványszám el is ment, de S. pénzügyőri tisztviselő eddig még nem jelentkezett.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.
Főmunkatárs: SZTANKOVCSZKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

**Aki Kamarát
Objectívet
akar venni,
! eladni, !
! cserélni !
forjadjon tanácsért
„Az Amatőr”-höz**

Az „adás=vétel=cseré” rovat az előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.
(Válaszbélyeg melléklendő.)

Azon kedvező fogadtatás, amelyben az elmúlt évben Ausztria-Magyarországban először megjelent

Uj fényképezési leszakítható fali-naptárunk

Az új naptár több mint száz művészi fénykép sikerült és legszebb reprodukcióját közli, ezenkívül pedig tartalmaz gyakorlati közleményeket, vényeket, utasításokat az amatőrök gyakorlati használatára. A naptár egyben történeti szaknaptár és a jelentékenyebb amatőrfényképező egyesületeket magában foglaló Klubkalendárium is.

(Neuer photographischer Abreiskalender)

az 1908. évre, részesült, arra indít bennünket, hogy azt jelentékenyen kibővitve és még szebb kivitelben

az 1909-ik évre újra kiadjuk.

Minden hónapra külön kiszámított
MEGVILÁGÍTÁSI TÁBLÁZATOR

e naptárt még értékesebbé teszik.

▪ Műnyomat-papíron ▪
18×28 cm. nagyságban még diszesebben kiállítva e naptár előreláthatólag az eddiginél is szívesebb fogadtatásra fog találni. ▪
Nélkülözhetlen tanácsadója leend a kezdőknek, úgy mint az előrehaladottaknak és pompás ajándék minden műkedvelő fényképezőnek; dísz minden fényképező otthonának. ▪

A naptár ára portómentes küldéssel Magyarország, Ausztria és Németországba 3 korona 30 fillér és a megrendelések mielőbbi beküldését kéri teljes tisztelettel

R. LECHNER (Wilh. Müller).